

گفت‌وگو با کیوان ساکت، آهنگ‌ساز، نویسنده و نوازنده تار و سه‌تار

ما در زمان «تهاجم بی‌فرهنگی» به سر می‌بریم

● عکس: شمیم‌لطیفی‌اینا

- این روزها مشغول چه کاری هستید؟**

در حال حاضر سرگرم ویرایش دفترهای آموزشی‌ام هستم. چون هر بار برای چاپ چندباره‌شان تلاش می‌کنم تا به‌روزرسانی و ویرایش شوند. گاه برخی کتاب‌هایم بیش از ۴۰ بار چاپ دوباره شده‌اند. من بر این باورم چون در هر بار چاپ با تجربه‌های تازه‌ای به ویژه در پایه‌های بالاتر روبه‌رو می‌شویم ناگزیر از لحاظ‌کردنشان هستیم. مانند هر چیز دیگری که در حال تغییر هستند، کتاب‌ها هم از آن مستثنا نیستند.

- با توجه به تعداد کم شمارگان کتاب، تحلیل‌تان از تجدیدچاپ کتاب‌های آموزشی موسیقی چیست؟ آیا بیانگر این نکته است که مردم نسبت به گذشته علاقه‌مندی بیشتری نسبت به فراگیری موسیقی پیدا کردند؟**

خب من تاکنون ۱۳ جلد کتاب منتشر کرده‌ام و در هر بار چاپ دوباره چند هزار تا چاپ می‌شود که خوب طبیعی است از کتاب‌هایی که پایه‌های بالاتری دارند و دروس پیشرفته دارند در چاپ‌های دوباره و سه‌باره تعداد کمتری چاپ می‌شوند.

- غیر از کتاب، در زمینه موسیقی چه کارهایی انجام داده‌اید؟**

مشغول برنامه‌ریزی و طراحی با تهیه‌کنندگان گوناگون جهت ساخت کلیپ‌های موسیقی هستم. همین‌طور در حال طراحی، برنامه‌ریزی و تمرین با «گروه بانوان» هستم که چند سالی است این گروه را راه‌اندازی کرده‌ام و بانوان هنرمند و شایسته‌ای با من همکاری می‌کنند و در کار برنامه‌ریزی کنسرت‌هایی درون و بیرون ایران هستیم. ماه گذشته هم با همکاری گروهی از بانوان و آقایان هنرمند کنسرتی در همدان برگزار کردیم که اجرای دلپذیری بود. بعد از ماه محرم هم برنامه‌های فراوانی در دستور کار داریم. دو هفته پیش هم کارگاه آموزشی بنده در شهر کازرون برپا شد. ضمن اینکه برخی از برنامه‌های کاری ما به دلیل کرونا متوقف شدند و به تعویق افتادند. حالا داریم روی آنها کار می‌کنیم تا بار دیگر بتوانیم درون و بیرون ایران آنها را اجرا کنیم.

اجرای اثر استاد فخرالدینی برای اولین بار توسط ارکستر موسیقی ملی

ارکستر ملی ایران قرار است نخستین اجرای «کنسرتو برای ویلن و ارکستر» آخرین ساخته فرهاد فخرالدینی را با سولیستی «امین غفاری» روی صحنه ببرد. استاد فخرالدینی در گفت‌وگو با «موسیقی‌ما» درباره این برنامه می‌گوید که پس از کناره‌گیری‌اش از ارکستر موسیقی ملی، آثار فراوانی نوشت که «کنسرتو برای ویولن و ارکستر» از جمله آنان است؛ او دلیل در اختیار گذاشتن این قطعه به ارکستر را تعهدی می‌داند که به نوازندگان ارکستر داشته است؛ هرچند خود در ارکستر شرکت نداشته باشد.

این استاد برجسته موسیقی می‌گوید: «فکر کردم که ارکستر موسیقی ملی را من تشکیل دادم و اگرچه حالا سال‌هاست که در آن فعالیت ندارم، اما نوازندگانی که در این ارکستر فعالیت دارند، نیاز به کار جدی دارند و به همین خاطر این اثر را در اختیار آنان گذاشتم. به هر حال نوازندگانی در این ارکستر فعالیت می‌کنند که قابلیت‌های بسیار زیادی دارند؛ برای مثال «امین غفاری» که به عنوان سولیست در این قطعه فعالیت دارد؛ نوازنده‌ای بسیار آماده و تواناست و پیش‌قدم اجرای این قطعه شد».

استاد فخرالدینی البته تأکید دارد که این اتفاق در گفت‌وگو با آرش امینی و امین غفاری و بدون صحبت با هیچ‌کدام از مسئولان فرهنگی روی داده است. «من در این کنسرت شرکت نخواهم کرد و در اختیار گذاشتن این قطعه نیز تنها به دلیل جنبه حمایتی رخ داد. خواستم بگویم بچه‌ها را فراموش نکرده‌ام و آنان گناهی ندارند. من خودم این ارکستر را تشکیل دادم و نوازندگانش را چون فرزندان خودم دوست دارم». این استاد برجسته درباره دیگر کارهای در دست خود می‌گوید: «هفت اقلیم» برای ارکستر سمفونیک، گروه کر، تک‌خوان و یک راوی تصنیف شده و شامل چندین پرده (موومان) است. من این اثر را بر اساس داستان اصلی منظومه منطق‌الطیر عطار ساختم. علاوه بر آن کتاب چاپ وزن در موسیقی ایران هم‌اکنون به پایان رسیده و زیر چاپ است».

فرهاد فخرالدینی از اواسط دهه ۸۰ خورشیدی رهبری ارکستر بزرگ را بر عهده گرفته که عنوان ارکستر ملی ایران را بر پیشانی دارد. دو نسل از موسیقی‌دانان در این ارکستر عضویت دارند، نوازندان پیش و پس از انقلاب. تجربه پیش‌کسوتان با شور جوانان در

حیات فرهنگی لاله‌زار

و اما حیات محجوبانه لاله‌زار… مدت‌های مدیدی است که این خیابان که صد سال پیش اولین خیابان مدرن و شیک تهران بود و انواع شهروندان بافرهنگ و بیرو‌مُ‌مُ‌روز ساکن تهران هر روز به آن سر می‌زدند، مورد غضب و بی‌مهری قرار گرفته است. معلوم نیست چرا برخی افراد هنوز به آن بدبین‌اند؟ چرا سازمان زیاسازی می‌خواهد درهای خانه اتحادیه را به روی مردم باز کند؛ اما موفق نمی‌شود؟ سال‌هاست می‌خواهد در خانه دایی‌جان نایلونن کافه باز کند؛ اما درها همچنان بسته می‌مانند. مدیران خوش‌رو و مهربانش خوش نیت و خوش‌استقبال‌اند؛ اما بدرقه نمی‌دانند و خود نیز در تعلیقی ناگزیر به سر می‌برزند. این روزها نه‌انتها مسئولان تهران توجهی به مسائلا لاله‌زار نمی‌کنند، بلکه خود اهالی لاله‌زار نیز با وجود دراز زیاد و علاقه

ادامه ازصفحه اول

هم می‌آمیزد و رنگ و بویی تازه و سرزنده به اجراها می‌بخشد. فرهاد فخرالدینی هم‌پای آهنگ‌سازی و رهبری، در زمینه پژوهشی نیز کار کرده است. او برای نوشتن موسیقی سریال بوعلی سینا به کشف تازه‌ای رسید. او در سفری دور و دراز به خراسان رفت و با ضبط ۱۴ کاست از انواع موسیقی مقامی رایج در منطقه به تهران بازگشت. از جمله دوتار پیرمردی ۸۰ساله را ضبط کرد، به قول خودش با صدایی خش‌گرفته که انگار غبار کویر روی تارهای صوتی‌اش نشسته بود.

فخرالدینی آن‌گاه این آوای غبارگرفته برانگیزاننده را با یک رباعی از بوعلی سینا که گویی بازتاب کلامی همان آواست پیوند زد. همین ترکیب، خط اصلی موسیقی فیلم بوعلی سینا را ساخت.

کوشش پژوهشی دیگر فخرالدینی در بازکشف قطعه یا ترانه‌ای از عبدالقادر مراغی، موسیقی‌دان ایرانی به کار گرفته شد. او برای تئوری قدیمی موسیقی ایران که با فارابی آغاز می‌شود و از طرف دیگر موسیقی‌دانانی چون ابن‌سینا، صفی‌الدین ارموی و عبدالقادر

- به «گروه بانوان» اشاره کردید. آیا مشکلی در اجرا نخواهید داشت؟**

به قول کلیم کاشانی «ما زنده به آئیم که آرام نگیریم/ موحیم که آسودگی ما عدم‌ماست». به هرروی من همیشه کار خودم را انجام می‌دهم و به اما و اگرها کار ندارم! تمام تلاش من بر این است که برای نشان‌دادن توانایی‌ها و کوشش‌های زنان سرزمینم کاری انجام دهم. تلاش‌های آنها چند دهه پنهان مانده و به این نسل از بانوان ما جفا شده و توانایی‌هایشان از نظرها پنهان مانده است. این بزرگواران هیچ چیزی کمتر از مردان ندارند. اصلا در فرهنگ ایران زمین زن و مرد برابرند. در زبان فارسی چنین چیزی را به درستی داریم. برای نمونه در زبان‌های انگلیسی، آلمانی و عربی هر مرد و زن ضمیر مختص خودشان را دارند. اما در زبان فارسی ضمیر مرد و زن یکی است. پس نشانگر این است که تفاوتی میان زن و مرد وجود ندارد. نیاکان ما از دیرباز تفاوتی میان زن و مرد قائل نبودند. چه بسا در دوره‌هایی بانوان از مرتبت گران‌قدر و بالاتری برخوردار بودند. حتی هنگام ساختن تخت جمشید و پاسارگاد دستمزد زنان و مردان یکسان بوده و جالب این است که زنان کارگر وقتی باردار می‌شدند، هنگام بارداری و مدتی بعد از آن در مرخصی به سر می‌بردند و دستمزد هم می‌گرفتند. پس در اینجا دستمزد زنان حتی از مردان بیشتر بوده. این مایه افتخار ایران و ایرانیان است که در همه عرصه‌ها زنان و مردان با هم برابر بودند.

- وضعیت فعلی موسیقی را در ایران چگونه می‌بینید؟**

الان شما در تهران و کنار اتوبان‌ها پوسته‌های تبلیغاتی بزرگی از خوانندگان جوان پاپ می‌بینید که شاید در بدو امر امیدوارکننده به نظر برسد که نبض کلان‌شهری مثل تهران در دستان موسیقی است. اما وقتی دقیق‌تر و عمیق‌تر به این مسئله نگاه می‌کنیم، اغلب با خوانندگانی مواجه می‌شویم که کم‌تجربه، بی‌تجربه و فاقد عملکرد هستند. با اسامی خوانندگانی مواجه می‌شویم که حتی یک ترک یا آلبوم در سابقه کاری‌شان وجود ندارد! من واقعا دلیل حمایت از این افراد را نمی‌دانم!

- واقعا دلیل حمایت از این افراد را نمی‌دانید؟!**

البته که دلیل آن را می‌دانم، اما دلم نمی‌خواهد پاسخ آن را بدهم!

- آیا این مصلحت‌کاری نیست؟**

خیر، نیست!

- واقعا این سؤال اغلب همه ماست که چرا وضعیت موسیقی به این سمت سوق پیدا کرده است؟**

خب ما هم نمی‌دانیم که چرا سنگ جلوی راه بزرگان موسیقی می‌اندازند! روی این بیلبرودهای تبلیغاتی در سطح شهر تهران نام حتی یک هنرمند دلسوز موسیقی ملی یا کلاسیک را نمی‌بینیم. آیا همین نباید برای همه پرسش ایجاد کند؟

- خب به عنوان یک هنرمند دلسوز، دست‌کم راهکار مقابله با این موضوع را چه می‌دانید؟**

در نگاه من، ما در زمان «تهاجم بی‌فرهنگی» به سر می‌بریم. اما راه‌حل در آموزش موسیقی درست و هنری و آشناکردن مردم با آن است. هیچ‌کس در جهان فیلسوف و دانشمند به دنیا نمی‌آید. هیچ‌کس بد یا خوب یا فاسد به دنیا نمی‌آید بلکه با آموزش می‌توان انسان‌ها را به بالاترین سطح فرهنگ و انسانیت رساند. آن هم از کودکی. الان بزرگ‌ترین مشکل جامعه ما نبود آموزش و پرورش است. به قول استاد شجریان آیا شما به مردم موسیقی خوب را داده‌اید که آنها بگویند نمی‌خواهیم؟ به نظر من به همین دلیل بخش بسیار بزرگی از موسیقی امروز بسیار نازل و کم‌محتواست. بخش بزرگی از موسیقی‌ای که در صداوسما پخش می‌شود، سطحی و در بسیاری موارد بدون محتوای هنری است و شب و روز توده مردم در حال بمباران با این موسیقی‌های بی‌محتوا و سطحی هستند. در این صورت چگونه می‌توان انتظار داشت توده مردم موسیقی و کلا هنر عالی را درک کنند، لذت ببرند و این در آموزش آنها مؤثر باشد؟ با گسترش موسیقی هنری و عالی در بین توده مردم بسیار از تنش جامعه کاسته می‌شود و مهربانی‌ها افزایش می‌یابد.

اخبار

اعتراض به لغو کنسرت‌ها

مجمع صنفی تولیدکنندگان آثار شنیداری درباره لغو کنسرت‌ها بیانیه داد. دیروز کنسرت رضا بهرام در سالن وزارت کشور لغو شد و به نظر می‌رسد حواشی مربوط به سالن‌های کنسرت، موضوع حجاب و برخی رفتارهای دیگر باعث این اتفاق شده است. مجمع صنفی تولیدکنندگان آثار شنیداری در ایران، در بیانیه‌ای درباره لغو کنسرت‌ها در ایران واکنش نشان دادند. در این بیانیه که به امضای محسن رجب‌پور مدیرعامل مجمع رسیده، خطاب به وزیر ارشاد آمده: «تأسف ما نخست برای تخفیف و تحقیر وزارتخانه‌ای است که نام فرهنگ بر تارک آن می‌درخشد و بعد برای هنرمندان و تهیه‌کنندگان و نهایتا مردم و مخاطبان فرهیخته‌ای است که به تک‌تک آنها ظلم و بی‌احترامی روا داشته می‌شود». نویسندگان این بیانیه خطاب به وزیر ارشاد خاطر نشان کرده‌اند: «در آخرین اقدام خودسرانه و غیرمسئولانه‌ای که در همین پایتخت و بغل گوش وزارت فخیمه ارشاد و در قلب وزارت کشوری که خود باید در پاسداشت قانون و نظم و انضباط الگو و سرمشق دیگر ارگان‌ها و وزارتخانه‌ها باشد، کنسرت آقای رضا بهرام بعد از توزیع بیش از شش هزار بلیت به فاصله چند ساعت قبل از آغاز برنامه به بهانه‌های واهی لغو و علنا به شعور مخاطبان توهمین و به هزاران نفر از اهالی فرهنگ، بی‌اعتنایی و بی‌احترامی شده است. آیا نباید با مسبب و عوامل این بی‌قانونی و بی‌نظمی خسارت‌بار مقابله شود؟». این بیانیه افزوده: «در دولت سیزدهم در کمال ناباوری گاه دیده شده که مجوزهای صادره از سوی وزارت ارشاد، نه‌تنها از هیچ پشتوانه‌ای برخوردار نبوده؛ بلکه در برخی شهرها، ادارات کل ارشاد نیز با بی‌تدبیری و عدم صلایت در مدیریت فرهنگی، موجبات ورود و دخالت دیگر نهادها و اعمال نظر افراد فاقد صلاحیت را پدید آورده و جایگاه واقعی اداره فرهنگ و ارشاد را به سطحی نازل فروکاسته‌اند!».

خانه ترانه از این پس شورایی اداره می‌شود

روزبه بمانی از مدیریت خانه ترانه کناره‌گیری کرد

روزبه بمانی پس از شش سال از مدیریت «خانه ترانه» کناره‌گیری کرد و این خانه اعلام کرد این مؤسسه پس از افشین بداللهی و روزبه بمانی مدیریت جدید خود را بر عهده شورای اجرایی خواهد گذاشت. در متن خانه ترانه آمده است: «همان‌گونه که می‌دانید، پس از درگذشت تلخ و درخور آیر زنده‌نام دکتر افشین بداللهی در اسفند ۱۳۹۵، روزبه بمانی عزیز و گرامی، مدیریت خانه ترانه را به عهده گرفت. در شش سال گذشته، با مدیریت ایشان، ده‌ها جلسه عمومی و چهار دوره جایزه ترانه افشین بداللهی برگزار شد. اکنون با توجه به مشغله‌های فراوان حرفه‌ای، روزبه بمانی از مدیریت خانه ترانه کناره‌گیری کرده است. البته همچنان حضور اثربخش او را مثل همه این سال‌ها، در کنار خود خواهیم داشت. جلسات آتی خانه ترانه، از این پس با مدیریت «شورای اجرایی» برگزار خواهد شد. جزئیات بیشتر شامل زمان، محل و مجریان جلسات بزودی اطلاع‌رسانی خواهد شد. در انتها، از کوشش‌های بی‌دریغ روزبه بمانی عزیز در مدیریت خانه ترانه قدردانی می‌کنیم و امیدواریم او همچنان در مسیر یگانه خود در عرصه‌های مختلف هنری، درخشان و پیروز باشد.».

پس از ۹ سال

آلبوم جدید فریدون آسرای منتشر می‌شود

جدیدترین آلبوم فریدون آسرای با عنوان «آخرین سلام» ۲۸ خرداد منتشر و روانه بازار موسیقی کشور خواهد شد. «آخرین سلام» عنوان آلبوم جدید فریدون آسرای است که پس از ۹ سال روانه بازار موسیقی کشور می‌شود. این خواننده پس از انتشار آلبوم «اولین سلام» به‌عنوان نخستین آلبوم رسمی خود، آلبوم «غریبه» را در سال ۱۳۸۳ منتشر کرد که این آلبوم با ترانه معروف «آهای خوشگل عاشق» یکی از پرفروش‌ترین آثار موسیقی پاپ شد و باعث شد فریدون آسرای به شهرت برسد و کنسرت‌های زیادی را روی صحنه ببرد. حالا آسرای معتقد است که آلبوم جدیدش، آخرین فعالیت او در قالب آلبوم خواهد بود و نام «آخرین سلام» را برای اثر جدیدش انتخاب کرده است. «آخرین سلام» با ۹ قطعه و با موسیقی مجتبی مصری تهیه و تولید شده است و عاشقانه‌هایی از جنس آثار همیشگی آسرای را در بر می‌گیرد. این خواننده آلبوم‌های «از تو دورم»، «خاطرات کش‌شده» و «عشق یعنی» را نیز در سال‌های فعالیتش منتشر کرده است. پیش‌فروش نسخه دیجیتال و فیزیکی این آلبوم آغاز شده است. این آلبوم از سوی شرکت رویال هنر و با تهیه‌کنندگی مجید عبدی ۲۸ خرداد روانه بازار موسیقی کشور خواهد شد.

ادامه از صفحه اول

یقه‌دراندن رئیس محیط زیست

به مذاکرات مجلس و نطق‌های پیش از دستور و دستور جلسات توجه کنید، کدامین نماینده از تخریب روزافزون و نابودی سرزمین خداداد و ثروت‌های آن سخن گفته است؟ کدامین اقتصاددان، روشنفکر و دارندگان مدرک دکتری اقتصاد با معدل ۱۹ و ۲۰ از آینده کشور سخن به زیان آورده‌اند؟ کدامین استاد دانشگاه و کدامین دانشکده و دانشگاه درباره آینده تخریب‌شده کشور برنامه داده است؟

گویی همه همچون قوم نفرین‌کرده آماده‌اند بر سرزمین تخریب‌شده شیون برآورند. اگر گروهی به پیشرفت فناوری همت بسنه‌اند و توفیقاتی هم داشته و مایه غرور شده‌اند، چرا گروه دیگر که اقتصاددان هستند در پیشگیری از تخریب زیربنای اقتصاد تلاش نمی‌کنند؟ اگر این حرف را قبول ندارند، به مقالات و مصاحبه‌های خود رجوع کنند و این البته در مورد آنانی است که حرفی برای گفتن داشته‌اند و الا کسانی هم هستند که در مسائل کشور دم فروبسته و مصلحت را در سکوت مریکام می‌دانند که شاید به انتظار فرج هستند، ولی در عمل انتظار آنان به حرج ختم می‌شود.

رؤیابردازی از بخش کشاورزی

این عضو محترم کمیسیون کشاورزی و امثال ایشان اگر تنها آمار واردات کالاهای اساسی در ۱۴۰۰ را مرور کنند، درمی‌یابند که ادعای دستیابی به ضریب خودکفایی ۸۰ درصد برای محصولات اساسی نیز بر واقعیت منطبق نیست. کلام آخر آنکه اگر همکاران ایشان علاقه‌مندند که در انتخاب مدیریت جدید ارزیابی درست و مبتنی بر منافع ملی داشته باشند بهتر است به جای آرزوهای دست‌نیافتنی، به برنامه‌ای توجه داشته باشند که بر توسعه و نیز بهره‌وری پایدار و حفاظت و منابع تولید تأکید کند.